

Nogle Ord om det skotske Vandaflednings- (Drain-) Systems Anvendelse i Danmark.

Som bekendt har Vandafledningssystemet i England og Skotland, hvor man ved Leerrør (Drains) bortfører Vandet under Jorden, havt en vidunderlig Indflydelse paa Agerbruget der. Skjøndt jeg formoder, at flere danske Landmænd have gjort Forsøg med at lægge disse Rør som Vandafledningssystem ogsaa hos os, saa er der dog ikke kommet mig nogen Beretning om noget heldigt Resultat for Die; det kunde derfor maaskee bidrage noget til Drainsystemets Udbredelse, naar jeg i Korthed fortæller det Forsøg, jeg dermed har anstillet.

3 December 1848 erholdt jeg circa 1000 Alen Leerrør af den i England almindelige Størrelse $\frac{1}{2}$ Tomme i indvendig Diameter; disse nedlagdes i et meget fugtigt Veir, hvor Jorden var saa opfyldt med Vand, at den ikke kunde bære Heste og lige forend Frosten indfandt sig, som forhindrede os endda i, at dække de sidst lagte Rør tilstrækkelig igjen, altsaa under meget uheldige Omstændigheder. Jeg lod Rørene lægge i en Dybde af $1\frac{1}{2}$ Alen under Jorden, som er den i England almindelig brugelige Dybde, (skjøndt nogle lægge dem endnu dybere) og dækkede dem ligefrem med den opkastede Jord, som blev traadt fast; først begyndte jeg at lægge fra den Ende, hvortil Vandløbet gik, men maatte lægge dem om igjen, da de forstoppedes og Vandet søgte Overfladen, formodentlig fordi Jorden var overfyldt med Vand; derefter lagde jeg dem fra den modsatte

Side og havde stor Tilfredsstillelse af dette Arbeide; om Foraaret 1849 traf alle Rør godt, skjøndt jeg imod hvad der skeer i England, havde ladet dem ende umiddelbar i Hovedvandløbet af den Grund, at jeg ikke kunde faae gode Rør af tilstrækkelig Størrelse til at modtage og bortføre Vandet fra flere Rønder. Jorden blev meget let tør om Foraaret og store Sprækker vare overalt frosne ned i Jorden, altsaa Hovedsiemedet opnaaet; ogsaa i dette Dieblif, hvor Frostene er ude af Jorden, løber Vandet meget godt ud af Rørene, hvoraf de 2 ere 400 Alen lange, og har jeg endnu gjort den Bemærkning, at Jorden var noget tidligere optøet der, hvor Rørene ligge, end ved Siden af.

Til denne Prøve valgte jeg et Stykke Jord, som var meget leret og med fast Veer-Underlag, som holder stærkt paa Vandet i fugtigt Veir, men med et jævnt Fald til en stor Hovedrende; derfor lagde jeg Rørene i en Afstand af 9 Alen fra hinanden.

Det vilde ikke falde mig ind at offentliggjøre dette ubetydelige og isolerede Forsøg, dersom det ikke allerede ved det første Anlæg havde været min Hensigt, at udføre det i 1849 i en større Maalestok, men deri blev jeg forhindret ved at de bestilte Rør ikke arriverede; i dette Foraar derimod har Polyt. Cand. Otto lovet mig en større Leverance af Rør til samme Diemed fra sit Teglværk Riisbye mellem Kbhavn. og Roeskilde, og dersom dette Forsøg falder lige saa heldigt ud, saa staaer mit Forsæt fast, at udføre Røgningen af Drains overalt, hvor Jordsmønnets Bestaaffenhed opfordrer mig dertil.

Endnu turde den ubetydelige Bemærkning være af praktisk Nytte, at man letter Vægningen af Rørene ved at trække et Heeb af passende Tykkelse igjennem dem, hvilket efterhaanden, som de ere dækkede, trækkes længere frem.

Beføstningen ved Drainslægningen vil jeg ikke omtale, da det er naturligt, at de første Forsøg ere for dyre, ligesom Rørene først kunne komme i en passende Priis, naar Efterspørgslen bliver større og flere Fabrikanter kunne henvende hele deres Opmærksomhed derpaa. At denne Udgift ikke er uoverkommelig og at Nyttens uberegnelig paa lerede Jorder, er indlysende for mig og vil blive det for Flere. Naar jeg har indhøstet Afgrøder paa det før omtalte Stykke Jord, som har været i Brak sidste Aar, skal jeg med Fornøielse give nærmere Oplysninger om Frugterne, og Forholdet, hvori disse staae til Beføstningen.

Det vilde vistnok være i det hele danske agerdyrkende Publikums Interesse, dersom flere Mænd vilde stænke denne Gjenstand deres Opmærksomhed, og ikke vilde lade dem affrække ved Sagens Beføstelighed og den første Begyndelses Vanskelighed; navnlig vil dette Vandlednings-system sandsynlig finde en rigelig lønnende Anvendelse i de fleste Haver og yttre en gavnlig Indflydelse paa Frugttræerne; og det forekommer mig, at de sidste 2 Vintres Erfaring give en Garanti for, at vore climatiske Forhold og navnlig Frostens ingen Hindringer lægge i Veien for Drainsystemets Anvendelse.

Gjæddesdahl d. 23de Febr. 1850.

A. Valentiner.